

TADEUSZ KOŚCIUSZKO

LISTOPAD 2017 / MBP OPOLE

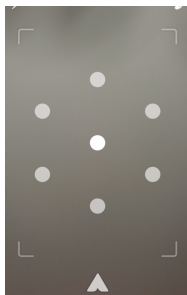

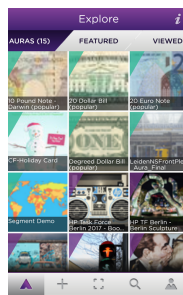
Instalacja oraz korzystanie z aplikacji Aurasma

Dla posiadaczy Androida i iOS:

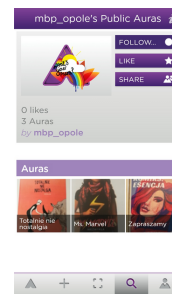
1. Ze sklepu z aplikacjami Google Play (Android) lub iTunes (iOS) pobierz darmową aplikację Aurasma.
2. W tej aplikacji, jeśli nie chcesz nie musisz zakładać swojego konta.

3. Aby odczytać zaszyfowaną treść ze zdjęć naciśnij na ekranie Menu

4. Wyszukaj kanał mbp_opole
5. Otwórz go

6. Naciśnij na ekranie przycisk „Follow”, a następnie „View” i zbliż telefon do zdjęcia

7. Migające kuleczki odczytają zawartość zdjęcia.

Zeskanuj zdjęcie z okładki i zobacz co się stanie.

Wykorzystany kanał YouTube: PolitykaPL
<https://www.youtube.com/watch?v=isviKfoUVGw>

Na okładce wykorzystano zdjęcie "Portret Tadeusza Kościuszki" - Juliusz Kossak
Źródło: www.commonswikimedia.org/wiki/Tadeusz_Kościuszko

Zestawienie bibliograficzne omawiające sylwetkę Tadeusza Kościuszki powstało w oparciu o zbiory dostępne w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Jana Pawła II w Opolu.

Zestawienie zostało podzielone na:

- literaturę piękną literaturę
- popularnonaukową
(obie z podziałem na literaturę dla dorosłych oraz młodzieży)
- ciekawostki dotyczące wyglądu, osobowości, stosunków międzyludzkich oraz życia uczuciowego Tadeusza Kościuszki
- wybrane opisy Tadeusza z książek

oraz dodatkowo pod kodem QR umieszczono do pobrania książkę autorstwa A. Rogala - *Tadeusz Kościuszko. Opowiadania dla młodzieży*.

W 2017 r. mija 200 lat od śmierci herosa narodowego – Tadeusza Kościuszki. Przez lata był stawiany kolejnym pokoleniom za wzór bohatera narodowego, stał się postacią pomnikową.

Wystawa ma na celu pokazanie Tadeusza Kościuszki jako niezwykle interesującego człowieka, z krwi i kości, który może nam jeszcze coś przekazać oraz zainteresowanie literaturą jemu poświęconą.

Z okazji Roku Kościuszkowskiego chcemy przypomnieć, że Kościuszko był człowiekiem bardzo nowoczesnym, niewątpliwie wyprzedzał swoją epokę i przeczuwał nadchodzące zmiany polityczno-społeczne – nakazał wyzwolić murzyńskich niewolników prawie na 50 lat przed zniesieniem niewolnictwa w Stanach czy znieść pańszczyznę.

Pomimo, iż został wychowany w kulturze sarmackiej, działał w myśl idei republikańskiej i wiary w Najwyższą Istotę, nie ingerującą w ludzkie losy. Z wykształcenia był inżynierem wojskowym, dlatego też z łatwością przychodziło mu wprowadzenie nowatorskich rozwiązań w czasie wojny w Ameryce Północnej. Nie schlebiał władzy monarszej i kościelnej i w swoich wystąpieniach publicznych danych tematów nie poruszał.

Opracowanie:

Joanna Żółtowska

Dział Informacji MBP

KOŚCIUSZKO ANDRZEJ TADEUSZ BONA WENTURA

(ur. 1746 – zm. 1817)

Kościuszko jako 9-latek rozpoczyna naukę w Kolegium Pijarów w Lubieszowie. W 1760 r. trudna sytuacja finansowa rodziny zmusza go do przerwania nauki. Właścicielem niewielkiego majątku rodzinnego zostaje jego brat Józef. Tadeusz wybiera karierę wojskową.

W 1765 r. Kościuszko wstępuje do Korpusu Kadetów Szkoły Rycerskiej, gdzie uczestniczy w specjalnym kursie inżynierskim dla wyróżniających się słuchaczy. Szkołę kończy w stopniu kapitana.

W 1769 r. jedzie do Paryża by studiować w Akademii Malarstwa i Rzeźby. Pięcioletni pobyt w przedrewolucyjnej Francji wywiera ogromny wpływ na jego przekonania polityczne i społeczne. Kościuszko powraca na krótko do kraju w 1774 r., jednak z powodu braku perspektyw zatrudnienia, wyjeżdża do Drezna. Nie znajdując i tam pracy, wyrusza ponownie do Paryża. Tam dowiaduje się o wojnie w Ameryce.

Za sprawą listów polecających Kościuszko zostaje mianowany na inżyniera armii amerykańskiej. Uczestniczy w budowaniu fortyfikacji w wielu obozach wojskowych. W uznaniu zasług, w 1783 r. zostaje awansowany na generała brygady. Otrzymuje również specjalne podziękowania.

W 1784 r. Kościuszko powraca do kraju, gdzie bardzo angażuje się w działalność polityczną, otrzymuje nominację na generała majora wojsk koronnych. Odznacza się w walce z oddziałami rosyjskimi, które wkroczyły na ziemię polskie w 1792 r., za co został uhonorowany orderem *Virtuti Militari*. Przyłączenie się do konfederacji targowickiej skutkuje jego ponownym wyjazdem z kraju, początkowo do Lipska, następnie do Paryża. Po ogłoszeniu drugiego rozbioru Polski, Kościuszko jedzie do Drezna, gdzie zaczyna opracowywać koncepcję powstania narodowego.

Insurekcja, nazwana kościuszkowską, zaczyna się w 1794 r. i mimo bohaterskich walk, kończy się klęską i trzecim rozbiorem Polski (Polska ostatecznie znika z mapy świata). Kościuszko w trakcie walk trafia do niewoli rosyjskiej, a po odzyskaniu wolności, wyjeżdża na krótko do Stanów Zjednoczonych, by potem powrócić do Europy.

W latach 1798-1815 mieszka pod Paryżem i uczestniczy w tworzeniu Legionów Polskich oraz w zakładaniu Towarzystwa Republikanów Polskich.

Umiera 15 października 1817 r. w Solurze w Szwajcarii. Zostaje pochowany w tamtejszym kościele pojezuickim. W rok po śmierci jego szczątki zostają przewiezione do Krakowa i umieszczone w kryptach królewskich w katedrze na Wawelu, gdzie spoczywają po dziś dzień.

Urna z sercem Kościuszki trafia do Polski dopiero w 1927 r. – zostaje umieszczona w dawnej kaplicy królewskiej na Zamku Królewskim w Warszawie.

Literatura piękna

1. **Czasy kościuszkowskie : sceny sejmowe. Grodno 1793. Warszawa 1794 roku** / Józef Ignacy Kraszewski. - Warszawa : Lud. Spółdz. Wydaw., 1963.

(Dzieła Józefa Ignacego Kraszewskiego. Powieści Historyczne)

Sygn. 821-3 pol.

Filia nr 1, Filia nr 3, Filia nr 4, Filia nr 15

2. **Kościuszko w Krakowie : 1794** / [scen. i rys. Piotr Urbanek, teksty Grzegorz Szymanowski]. - Kraków : Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie, 2014.

Sygn. K/III

Oddział Dziecięco - Młodzieżowy

3. **O dobrym Naczelniku i niezłomnym Rycerzu** / [wybór i oprac.] Andrzej Kijowski ; il. i nota ikonogr. Zdzisław Żygulski. - Kraków : Wydaw. Literackie, 1984.

(Biblioteka Romantyczna)

Sygn. 821-82 pol.

Wypożyczalnia Centralna, Filia nr 1, Filia nr 4, Filia nr 5, Filia nr 17

4. **Tadeusz Kościuszko w literaturze polskiej : antologia 1746-1946** / Tadeusz Kościuszko ; [wybór i oprac.] Stefan Papeé. - Kraków : nakł. Księgarni S.Kamińskiego, [po 1946].

Sygn. 821-1 pol.

Dział Informacji - Książka Dawna

Literatura popularnonaukowa

1. **Amerykańska wojna pułkownika Kościuszki** / Wiktor Malski. - Warszawa : "Książka i Wiedza", 1977.

Sygn. 94(438).06A/Z

Wypożyczalnia Centralna, Filia nr 1, Filia nr 4

2. **Blaski i cienie insurekcji kościuszkowskiej** / Krzysztof Bauer. - Warszawa :

Wydaw. Szk. i Pedagogiczne, 1982.

(Szkice z Dziejów Polski)

Sygn. 94(438).06

Filia nr 4

- 3. Chłopi w sztuce polskiej : dwusetna rocznica Insurekcji Kościuszkowskiej : stulecie Ruchu Ludowego** / red. kat. Janusz Pulnar, Hanna Ozimek ; tł. z pol. Krzysztof Zając, Czesława Ziniewicz. - Radom : Muzeum Okręgowe im. Jacka Malczewskiego, 1994.
Sygn. 7(438)
Dział Informacji
- 4. Historia bez cenzury 2 : polskie koksy** / Wojciech Drewniak. - Kraków : HBC, 2017.
Sygn. 94(438)
Filia nr 6
- 5. Insurekcja kościuszkowska** / Mirosław Frančić. - Kraków : Kraj. Ag. Wydaw., 1988.
Sygn. 94(438).06
Filia nr 4, Filia nr 17
- 6. Kim był Tadeusz Kościuszko** / Adam Próchnik. - Warszawa : "Wiedza", 1946.
Sygn. 94(438).06A/Z
Dział Informacji - Książka Dawna
- 7. Kochanki pierwszych dni : opowieści o dziejach nieszczęśliwych miłości sławnych ludzi** / Dioniza Wawrzykowska-Wierciochowa. - Warszawa : Instytut Wydaw. Związków Zawodowych, 1988.
Sygn. 94(438)
Filia nr 1, Filia nr 3, Filia nr 4, Filia nr 5, Filia nr 15, Filia nr 17
- 8. Kościuszko na ziemi krakowskiej** / Jan Lubicz-Pachoński. - Warszawa, Kraków : Państw. Wydaw. Nauk., 1984.
Sygn. 94(438).06
Filia nr 1, Filia nr 4, Filia nr 10, Filia nr 17
- 9. Kościuszko po Insurekcji 1794-1817 : dwa fragmenty** / Jan Lubicz-Pachoński. - Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1986.
Sygn. 94(438)
Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 4, Filia nr 17
- 10. Kościuszko, Pułaski i inni : o udziale Polaków w osadnictwie amerykańskim i w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych** / Longin Pastusiak. - Warszawa : Kraj. Ag. Wydaw., 1977.
Sygn. 94(438).06
Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Wypożyczalnia dla Dzieci, Filia nr 3, Filia nr 5

11. Literatura Sejmu Czteroletniego i Insurekcji Kościuszkowskiej / oprac. Wiesław Solecki. - Warszawa : "Jota", 1991.

(Przewodnik po Lekturach / Jota ; 62)

Sygnatura: 82(091) pol.

Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 1, Filia nr 4, Filia nr 7, Filia nr 10,
Filia nr 15

12. Na głos ojczyzny... : montaże poetycko-muzyczne, inscenizacje, konkurs z okazji 200 rocznicy powstania kościuszkowskiego oraz 50 rocznicy powstania warszawskiego i śmierci K.K.

Baczyńskiego / Elżbieta Gałczyńska, Zofia Garczyk, Elżbieta Szczepańska. - Płock : M.Gałczyński, 1993.

Sygn. 792

Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Wypożyczalnia dla Dzieci, Filia nr 5, Filia nr 7, Filia nr 17

13. Pierwsi polscy podróżnicy w Stanach Zjednoczonych / Longin Pastusiak. - Warszawa : Kraj. Ag. Wydaw., 1980.

Sygn. 913(73)

Filia nr 17

14. Powstanie kościuszkowskie 1794 / Bartłomiej Szyndler. - Warszawa : "Ancher", 1994.

Sygn. 94(438).06

Wypożyczalnia Centralna

15. Powstanie Kościuszkowskie 1794 w dokumencie archiwalnym / oprac. Barbara Sobolowa ; wstęp Edward Potkowski. - Warszawa : Wydaw. Min. Obrony Narodowej, 1985.

Sygn. 94(438).06

Wypożyczalnia Centralna, Wypożyczalnia dla Dzieci, Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 1, Filia nr 4, Filia nr 5, Filia nr 7, Filia nr 17

16. Rozważny i romantyczny : w 200 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki / Piotr Hapanowicz. - Kraków : Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, 2017.

Sygn. 94(438).06A/Z

Dział Informacji – Gabinet Książki, Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 1, Filia nr 17

17. Rozważny i romantyczny : w 200 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki / redaktor prowadzący Piotr Hapanowicz. - Kraków : Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, 2017.

Sygn. 94(438).06A/Z

Dział Informacji - Gabinet Książki

18. **Tadeusz Kościuszko** / Jan Stanisław Kopczewski. - Warszawa : "Interpress", 1971.

Sygn. 94(438).06A/Z

Filia nr 4, Filia nr 5

19. **Tadeusz Kościuszko 1746-1817** / Bartłomiej Szyndler. - Warszawa : "Bellona", 1991.

Sygn. 94(438).06A/Z

Filia nr 4, Filia nr 17

20. **Tadeusz Kościuszko 1746-1817** / Karol Koźmiński. - Wyd. 2. - Warszawa :

Wydaw. Min. Obrony Narodowej, 1973.

(Bitwy, Kampanie, Dowódcy / Wydaw. MON ; 6/73)

Sygn.: 94(438).06A/Z

Oddział Dziecięco - Młodzieżowy

21. **Trzy powstania narodowe : kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe** / Stefan Kieniewicz, Andrzej Zahorski, Władysław Zajewski ; pod red. Władysława Zajewskiego ; Instytut Historii. Polska Akademia Nauk. - Wyd. 4 popr. i uzupeł. - Warszawa : "Książka i Wiedza", 2000.

Sygn. 94(438)

Wypożyczalnia Centralna

22. **Uniwersał Połaniecki** / oprac. Jerzy Topolski. - Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1984.

(Dokumenty Naszej Tradycji)

Sygn. 94(438).06

Wypożyczalnia Centralna, Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 4, Filia nr 17

23. **Warszawa w Powstaniu Kościuszkowskim** / Andrzej Zahorski. - Wyd.2 zaktualiz. - Warszawa : "Wiedza Powszechna", 1985.

(Biblioteka Wiedzy Historycznej. Historia Polski)

Sygn. 94(438)

Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 1, Filia nr 5

24. **Wojsko kościuszkowskie na płótnie Panoramy Racławickiej** / Jan Poniatowski. - Wrocław : Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1990.

Sygn. 75(438)

Dział Informacji, Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 7, Filia nr 17

25. **Wódz kosynierów Tadeusz Kościuszko** / Jan Stanisław Kopczewski. - Warszawa : "Nasza Księgarnia", 1969.

Sygn. 94(438).06A/Z

Filia nr 3, Filia nr 15

26. **Z czym do nieśmiertelności** / Stefan Bratkowski. - Katowice : "Śląsk", 1977.

(Z Medalionem / Śląsk)

Sygn. 94(438).06A/Z

Wypożyczalnia Centralna, Filia nr 1, Filia nr 4, Filia nr 17, Filia nr 18

27. **Życiorysy historyczne, literackie i legendarne. Seria 1** / pod red. Zofii Stefanowskiej i Janusza Tazbira. - Warszawa : Państw. Wydaw. Nauk., 1980.

Sygn.: 94(438)

Wypożyczalnia Centralna, Dział Informacji, Filia nr 1, Filia nr 4, Filia nr 15

28. **Życiorysy historyczne, literackie i legendarne. Seria 1** / red. Zofia Stefanowska, Janusz Tazbir. - Wyd. 2. - Warszawa : Państw. Wydaw. Nauk., 1984.

Sygn. 94(438)

Wypożyczalnia Centralna, Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 3, Filia nr 5,

Filia nr 10, Filia nr 17, Filia nr 18, Filia nr 21

BIBLIOTEKA DLA MŁODZIEŻY. Tomik XV.

TADEUSZ KOŚCIUSZKO.

OPOWIADANIE DLA MŁODZIEŻY

NAPISANE

A. ROGALA.

*Kochanemu Józiku aby sobie wybrał i
wysłój się dobrze robić gdzie Józef
107/1114*

WE LWOWIE.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA PEDAGOGICZNEGO.

L. ZWIĄZKOWA DRUKARNIA WE LWOWIE.

1884.

Literatura piękna dla młodzieży

1. **Kościuszko w Krakowie : 1794** / [scen. i rys. Piotr Urbanek, teksty Grzegorz Szymanowski]. - Kraków : Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie, 2014.

Sygn. K/III

Oddział Dziecięco - Młodzieżowy

Literatura popularnonaukowa dla młodzieży

1. **Naczelnik w sukmanie** / Andrzej Zahorski. - Kraków : Kraj. Ag. Wydaw., 1990.

(Dzieje Narodu i Państwa Polskiego / KAW ; II-40)

Sygn. 94(438).06A/Z

Wypożyczalnia Centralna, Wypożyczalnia dla Dzieci, Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 2 Dziecięca, Filia nr 3, Filia nr 4, Filia nr 5, Filia nr 10, Filia nr 15, Filia nr 17, Filia nr 18

2. **Skazany na wielkość** / Marcelina Grabowska ; il. Andrzej Kurkowski. - Warszawa : "Nasza Księgarnia", 1968.

Sygnatura: P/III

Oddział Dziecięco - Młodzieżowy

3. **Skazany na wielkość** / Marcelina Grabowska ; il. Andrzej Kurkowski. - Wyd. 3. - Warszawa : "Nasza Księgarnia", 1976.

Sygn. P/III

Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Wypożyczalnia dla Dzieci

4. **Wódz kosynierów Tadeusz Kościuszko** / Jan Stanisław Kopczewski. - Wyd. 3 zmien. - Warszawa : "Nasza Księgarnia", 1985.

Sygn. 94(438).06A/Z

Oddział Dziecięco – Młodzieżowy, Filia nr 5, Filia nr 10, Filia nr 17

5. **Wódz kosynierów Tadeusz Kościuszko** / Jan Stanisław Kopczewski. - [Wyd.2]. - Warszawa : "Nasza Księgarnia", 1974.

Sygn. 94(438).06A/Z

Wypożyczalnia dla Dzieci, Filia nr 17

Wygląd Tadeusza,

Był szczupły, niewysoki, drobnej i lekkiej budowy ciała, o nieregularnych rysach twarzy. Charakterystycznym elementem profilu był nieco zadarty nos. (...) Atutem były dość jasne, gęste i lekko falujące włosy oraz wyraziste, zapewne niebieskie oczy. Miał bardzo żywą mimikę twarzy. Przez lata Kościuszko był często postrzegany jako człowiek młodszy niż był w rzeczywistości. (...) O swój wygląd nie dbał przesadnie. Ubiór Kościuszki cechowała skromność, schludność, prostota i niewyszukana elegancja. (...) Orderów nie nosił. Na bardziej uroczyste okazje ubierał czarny frak, w którym jednak czuł się nieswojo. Do butonierki wkładał wtedy czasami szkarłatny goździk. (...) W doborze stroju Kościuszki decydowała w dużej mierze funkcjonalność i wygoda. W ostatnich latach życia w Solurze również mało dbał o wygląd zewnętrzny: ubierał się w star, poszarzały, granatowy surdut, który był połatany i pocerowany, a w jego klapę wkładał niekiedy dla ozdoby różę lub fiołki.

Jego osobowość...

Uchodził za wrażliwego, i łatwo było go zranić, tracąc jego zaufanie. Był życzliwy i otwarty na problemy innych ludzi. (...) Od wczesnej młodości wykazywał się aktywnością, wytrwałością w dążeniu do celu: był człowiekiem czynu. (...) Cechowała go też duża zdolność adaptacyjna do nowego otoczenia. Istotnymi cechami charakteru Kościuszki były także pracowitość, dokładność i rzetelność. Wyróżniał się także merytorycznością i solidnym wykonywaniem powierzonych mu zadań. Miał głęboko zakorzenione poczucie honoru.

(...) Był człowiekiem skromnym, podkreślano też jego prostolinijność, nieskomplikowaną naturę i pewną nieśmiałość, która nieraz utrudniała mu kontakty z otoczeniem. Nigdy nie był szczególnie towarzyski, nie był też do końca typem samotnika. (...) Cenił sobie niezależność i na ogół nie był podatny na sugestie i naciski otoczenia. W życiu Kościuszko doświadczył wielu przeciwności i niepowodzeń, jego psychika była wystawiona wielokrotnie na ciężkie próby. Na ogół w sytuacjach skrajnego stresu zachowywał się wtedy racjonalnie, jednak sporadycznie przeżywał załamania nerwowe. (...) Nie brakowało mu jednak silnej woli i odporności na przeciwności losu. (...) Cechy osobowościowe Kościuszki, w tym skromność, rozważa, pracowitość, a zarazem odwaga, godność osobista i dbałość o drugiego człowieka, przyczyniły się do jego wielkiej popularności wśród nie tylko jego podwładnych.

więzy międzyludzkie,

Kościuszko nie był zbyt towarzyski. Z natury skromny i nieśmiały, źle się czuł w większych skupiskach ludzkich. Cechowało go godne zachowanie i dobre maniery. Choć z natury był serdeczny, jednak rzadko się spoufalał, woląc zachować pewien dystans. W doborze przyjaciół był bardzo krytyczny. (...) Kościuszko wyraźnie oddzielał swoje życie publiczne od prywatnego. (...) Nie utrzymywał kontaktów towarzyskich z ludźmi należącymi do sfer rządzących.

oraz życie uczuciowe.

Kościuszko wychował się w rodzinie o tradycyjnym modelu obyczajowości. W młodości zapewne preferował sentymentalny wzorzec miłości. Potwierdzeniem tego może być historia pierwszego wielkiego i niespełnionego czucia Kościuszki. Wybranką jego była Ludwika Sosnowska, córka senatora, człowieka majątnego i wpływowego. Była to kobieta o pięknych, wyrazistych oczach, wykształcona, subtelna, wrażliwa. Zakochany ze wzajemnością Kościuszko postanowił wystąpić o jej rękę. Rodzice Ludwiki byli zdecydowanie przeciwni temu małżeństwu, przede wszystkim z powodu niskiego statusu społecznego i majątkowego młodzieńca. Odmowa była dla Kościuszki i Ludwiki wielkim dramatem. (...) Nieszczęśliwa miłość w znacznym stopniu zaważyła na decyzji wyjazdu za granicę, która się okazała przełomem w jego życiu. (...)

Zasługi w wojnie 1792 roku uczyniły go osobą popularną i atrakcyjną; stał się obiektem podziwu. (...) Wytworne postępowania Kościuszki wobec kobiet było powszechnie znane, a jego burzliwe losy i przeżycia czyniły go atrakcyjnym w oczach kobiet. (...)

Wobec przyjaciół często pełnił funkcję mentora i doradcy w sprawach uczuciowych. (...) O poczuciu humoru Kościuszki w delikatnej materii erotyki mogą świadczyć jego listy do młodego oficera legionowego Józefa Chłopickiego, późniejszego dyktatora powstania listopadowego. Ostrzegał go przed nieprzyjemnymi konsekwencjami zbyt swobodnego igrania z Kupidymem. (...) Był sentymentalny, ale potrafił też czerpać radość z życia i doznań zmysłowych. W kobietach szukał pokrewieństwa dusz: wybranki jego serca były pod względem psychicznym podobne do niego – introwertyczne, wrażliwe. Być może po niepowodzeniach doznanych w młodości Kościuszko nie chciał się z nikim wiązać na trwałe. Nie jest wykluczone, że od pewnego momentu nie chciał też zmieniać kawalerskich nawyków i przyzwyczajień.

Kościuszko - niezwykle zwykła osobowość

Niepozorny fizycznie, swój talent budował na kolejnych doświadczeniach i nabytych umiejętnościach. Życie nie szczędziło mu porażek, ale umiał je pokonywać, nie rezygnując z nadziei na lepsze jutro. Prowadził regularny tryb życia, ale nie był typem pedanta. Od dzieciństwa był aktywny ruchowo, co miało wpływ na jego bardzo dobrą kondycję fizyczną i wytrzymałość także w podeszłym wieku. Wysiłek fizyczny i częste przebywanie na świeżym powietrzu uczyniły z niego człowieka zahartowanego i, mimo niepokążnej sylwetki, odpornego na zmęczenie. Jego pasją była także praca w ogrodzie i przejażdżki konne. Od młodości wykazywał też zdolności artystyczne i manualne. Lubił rysować i malować oraz wykonywać na tokarce drobne przedmioty rzemiosła artystycznego. W okresie emigracji sporo czytał. Lubił bardzo muzykę, jemu przypisywane jest skomponowanie dwóch polonezów i walca. (...) Lubił grać w szachy, wista oraz bilard. Nie należał do koneserów jedzenia zadowalał się skromną kuchnią. Unikał mocniejszych alkoholi, a na co dzień pił piwo, przy ważniejszych okazjach gustował w dobrym węgierskim winie. Jego ulubioną używką była kawa. (...)

Jego niezrealizowanym wielkim marzeniem było małżeństwo i dom rodzinny. (...) Jako człowiek czynu, bardzo często podróżujący, nie był typem domatora. Stosunkowo łatwo adaptował się do nowych miejsc i warunków życia, zawsze miał małe wymagania. (...) Kościuszko był znany z działalności filantropijnej, nazywano go w szwajcarskim Solothurn „dobroczyńcą ubogich”.

Wykorzystano książkę

P. Hapanowicz, *Rozważny i romantyczny. W 200 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki*, Kraków 2017, s. 38-46.

O Kościuszcze pisali...

Zgaszona wolność na tym zestarzałym i zepsutym świecie, na nowo odkrytej ziemi sponad czystych wód morskich kryształów podnosi pałające swe strzały i nowe te kraje, odwiecznymi zacienione lasami, dobroczynnym rozwesela blaskiem. Idźmy tę jasną zorzę uwielbiać, idźmy za nią walczyć, idźmy czcicieli jej wspierać.

B. Wachowicz, *Tadeusz Kościuszko w Ojczyźnie, Ameryce, Szwajcarii*, s. 117

Kościuszko, aczkolwiek z natury swej tak łagodny, potrafił odezwać się do sprawców samowoli stanowczo i surowo. (...) Kościuszko, którego moc ducha była zdumiewająca i niewyczerpana, pomimo groźnego wystąpienia trzeciego nieprzyjaciela Austryjaka, pisał do Rady Najwyższej.

J. Marcinowska, *Powstanie Kościuszkowskie w roku 1794-tym*, s. 49-50

Kościuszko znany był w Solurze z działalności filantropijnej, zwano go „dobroczyńcą ubogich”. Jednym z jego ważniejszych wskazań obywatelskich było „uszcześliwienie drugich w największym u mnie poszanowaniu”. Nie był zwolennikiem radykalnych rozwiązań, kierował się umiarem i rozważnością. (...) Kariera i sława nie były dla niego celem nadrzędnym. Śledząc jego losy można dostrzec, że najbardziej cenił wartości moralne i etyczne. Takie jak uczciwość, honor i sprawiedliwość.

P. Hapanowicz, *Idealista sprzed 200 lat*,
W: M. Kuźmińskie (red.), *Tygodnik Powszechny*, 15 X 2017, nr 42, s. 57

Gdy się Kościuszko zgłosił, by zająć w szeregach polskich odpowiednie sobie stanowisko, odpowiedziano mu, że miejsca wolnego nie ma. Nie było też w owej chwili odwagi, ani dobrej chęci, wszystko przerwał smutek. (...) Nie mógł na to długo patrzeć Kościuszko. Doznawszy przytem osobistych zmartwień, bo odmówiono mu ręki dziewczyny, którą serdecznie kochał, po roku niespełna pobytu w Polsce, ponownie, a z tem boleśniejszym uczuciem wyjechał w obce kraje. Co teraz począć z sobą, z młodeymi siłami, z gorącym ukochaniem wolności?

J. Marcinowska, *Powstanie Kościuszkowskie w roku 1794-ym*, s. 17

**MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. Jana Pawła II
w Opolu**

Dział Informacji
Miejska Biblioteka Publiczna
im. Jana Pawła II w Opolu
45-017 Opole

tel. 77 454 80 30 w. 302
czytelnia@mbp.opole.pl

www.mbp.opole.pl